

Народная Воля

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакання — +18...+20, уначы — +11...+13, на працягу сутак — без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +14...+16, дождж, уначы — +10...+12, без ападкаў; у Гродне ўдзень — +15...+17, уначы — +10...+12, на працягу сутак — без ападкаў; у Віцебску ўдзень — +18...+20, дождж, уначы — +11...+13, без ападкаў; у Гомелі ўдзень — +21...+23, сонечна, уначы — +13...+15, дождж; у Магілёве ўдзень — +19...+21, сонечна, уначы — +14...+16, без ападкаў.

www.meteo.by

Пейджинговую связь
редакция обеспечивает

МОБИКОМ
пейджинг-система

(017) 222-46-51
(017) 222-46-52

ОАО "МИНСК-ЛАДА"
LADA генеральный импортер ОАО "Лифва" РБ

ВСЕ ВИДЫ РЕМОНТА АВТОМОБИЛЕЙ ВАЗ
и европейских авто до 1994г. выпуска

СКИДКИ ВЫХОДНОГО ДНЯ

НА ЗАПЧАСТИ 5%
НА УСЛУГИ 10%

(017) 275-37-00, 275-84-93
Минск, ул. Серова, 1

Автомобили: (017) 275-85-60, 275-18-05
Запчасти: (017) 275-28-33, 275-38-07

ЧУЛІ?

Кандыдат у прэзідэнты ЗША Джон Керы падтрымаў «Акт аб дэмакратыі ў Беларусі»

Аб гэтым паведамліла «Хартыя'97»

Дакумент прадуладжвае абнарадаванне аб'яднання ЗША санкцый супраць Беларусі ў выпадку адмовы ўлад спыніць пераслед апазіцыі і незалежных СМІ, расследаваць выпадкі палітычна матываваных знікненняў людзей. У выпадку яго прыняцця для ішчэгу Беларусі чыноўнікі будуць закрыты доступ на тэрыторыю ЗША, забаронены стратэгічны экспарт у Беларусь і дзяржаўныя інвестыцыі, а таксама зроблены захады да скарачэння фінансавай дапамогі Беларусі з боку міжнародных фінансавых інстытутаў. «Акт аб дэмакратыі ў Беларусі» таксама

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

3 прызначэннем!

Напрыканцы мінулага тыдня прызначаны:

Генадзь АЛЯКСЕЕНКА — намеснікам прэзідэнта па пытаннях фізічнай культуры, спорту і развіцця турызму, вызваліўшы ад гэтай пасады Мікалая Апанасюка; **Віктар ЖЫБУРГОВІЧ** — намеснікам Дэпартамента аховы Міністэрства ўнутраных спраў;

Дадзена згода А.Лукашэнка

па прызначэнне:

Таццяна СТАРЧАНКА — намеснікам міністра эканомікі; **Васіль ГОРГУНА** — старшынёй Лунінецкага райвыканкама; **Віктар БАНЧУК** — старшынёй Рагачоўскага райвыканкама;

Валерый БАТУРЫ — генеральным дырэктарам рэспубліканскага ўнітарнага вытворчага прадпрыемства «Траніт»;

Аляксандра ШУРАВІНА — генеральным дырэктарам геала-

гаразведвальнага рэспубліканскага прадпрыемства «Белгеалагія»; **Васіль КАЧУРКІ** — рэктарам устаноў адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт»;

Наталі ЖАРНАСЕК — дырэктарам фонду дзяржаўнай маёмасці Міністэрства эканомікі; **Валерын САКАЛОЎСКІ** — намеснікам начальніка арганізацыйна-аналітычнага дэпартамента Пастаяннага камітэта Саюзаў дзяржаў.

Курсы замежных валют

Нацыянальны банк Беларусі ўстанавіў на 13 ліпеня наступныя афіцыйныя курсы замежных валют:

1 доллар ЗША — 2159 рублёў	1 літоўскі літ — 776,79
1 еўра — 2682,23	1 мадэйскі лей — 182,12
1 расійскі рубель — 74,11	1 рэаржская крона — 316,74
1 аўстрыйскі доллар — 1567,54	1 польскі злоты — 595,09
1 балгарскі лей — 1371,23	1 сінгапурскі доллар — 1271,65
1 дацкая крона — 360,70	10 000 турэцкіх лір — 14,87
1 СДР — 3197,37	1 украінская грыўна — 405,79
1 ісландская крона — 30,44	1 ангаліскі фунт стэрлінгаў — 4024,70
1 японскі іен — 200,27	1 чэшская крона — 85,26
1 казахскі тенге — 15,95	1 шведская крона — 291,48
1 кандакскі доллар — 1640,45	1 швейцарскі франк — 1766,49
1 кувейцкі дынар — 7323,61	1 эстонская крона — 171,29
1 кыргызскі сом — 50,59	
1 тайлэндскі бат — 4047,24	

Пакутуюць ад бізрукасі

Кожны другі школьнік у Мінску мае праблемы са зрокам. Пра гэта на прэс-канферэнцыі паведаміла загадчыца дзіцячага аддзялення Рэспубліканскага афтальмалягічнага цэнтру Міністэрства аховы здароўя Беларусі Алена Далцова.

Вялікі медыцынскі абследаванне, якое праводзілася сярод вучняў школ Мінска вясной гэтага года, сведчыць аб тым, што каля 50 працэнтаў школьнікаў пакутуюць ад бізрукасі. У той час як 20 гадоў таму пасля заканчэння школы толькі 20 працэнтаў дзяцей мелі гэты захворванне вачэй. Паводле слоў спецыяліста, такая негатыўная тэндэнцыя ў першую чаргу звязана з прамірнай нарузкай на вочы, маларухомымі родамі жыцця, спадчыннымі фактарамі і агульным станам здароўя арганізма.

Вольга АСПЕНКА.

ПУЛЬС

Спецыяльны дакладчык ААН па правах чалавека ў Беларусі

Былы міністр замежных спраў Румыніі, ганаровы прэзідэнт Парламенцкай асамблеі АБСЕ Адріян Севярыян прызначаны спецыяльным дакладчыкам ААН па пытаннях аб становішчы ў галіне правоў чалавека ў Беларусі. Яму даручана вывучыць сітуацыю ў краіне і зрабіць даклад на наступнай, 61-й, сесіі Камісіі ААН па правах чалавека.

У красавіку на 60-й сесіі камісія прыняла вельмі жорсткую рэзалюцыю, якая асуджае невыкананне правоў чалавека ў Беларусі.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Выказаліся супраць трэцяга тэрміну

Каля 300 чалавек узлілі ўдзел у мітынг, што арганізавалі ў Барысаве актывісты руху грамадска-палітычных сіл «Дэмакратычны Барысав». Мітынг, прысвечаны сацыяльна-эканамічным праблемам краіны, пераносіўся чатыры разы з-за адмовы маскоўскага ўлада яго санкцыянаваць.

Для ўдзелу ў акцыі ў Барысав з Мінска прыехалі вядомыя палітыкі і грамадскія дзеячы — дэпутат Народнай каліцыі «5+» Аляксандр Бухастаў, Вінічук Вячорка, Сяргей Каліжнік, Ангелюс Лябедзька, Аляксей Кароль, дэпутаты групы «Рэспубліка» Валерый Фралю і Сяргей Скрабца, кіраўнік асацыяцыі прадпрыемстваў «Перспектыва» Анатоль Шумчанка і іншыя.

Як паведаміла прэс-служба Партыі БНФ, удзельнікі мітыngu прынялі рэзалюцыю, у якой разам з сацыяльна-эканамічнымі патрабаваннямі выказаліся супраць магчымага ўвядзення трэцяга тэрміну прэзідэнцкага праўлення.

Ірына ЛЕУШЫНА.

Самая высокая інфляцыя ў СНД

Паводле звестак Міждзяржаўнага статыстычнага камітэта СНД, у студзені — красавіку гэтага года самы высокі рост інфляцыі зафіксаваны ў Беларусі (21,8 працэнта), самы нізкі — у Кыргызстане (4,8 працэнта).

Следаючы за Беларуссю па паказчыку росту спажывецкіх цэн індэксаў Малдова (14,1 працэнта), Расія (10,6 працэнта), Армения (7,5 працэнта), Украіна (7,2 працэнта), Таджыкістан і Казахстан (6,5 працэнта), Грузія (5,8 працэнта). У сярэднім па краінах СНД узровень інфляцыі склаў 10 працэнтаў.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Коні прыносяць у казну больш за паўмільёна долараў

Сельскагаспадарчыя вытворчыя кааператывы ў Верхняліхавым СВК «Прагрэс-Верхняліхавы» аднавілі конны гаспадарства. Штогод яны прыносяць у казну гаспадаркі больш за паўмільёна долараў ЗША. Спецыялісты падлічылі, што адзін доўга навуцаны спартыўны конь варта 26 коней мясных парод, якія кааператыву прадае ў Італію.

Аляксандр ХІПМОН.

Вылучаны памятныя манеты, прысвечаныя Магілёву

Нацыянальны банк Беларусі ўводзіць у абарот памятныя манеты, прысвечаныя Магілёву, серыі «Гарады Беларусі»: сярэбраную — наміналам 20 рублёў і медна-нікелевую — наміналам 1 рубель.

Манеты выраблены: сярэбраная — тыражом 2000 шт., медна-нікелевая — таксама 2000 шт. Як адзначаюць у Нацбанку, выпусчаныя ў абарот манеты з'яўляюцца законным плаціжымым срэдам Рэспублікі Беларусі і абавязковыя да прыёму на ўсе віды плаціжкоў без усялякіх абмежаванняў.

Аляксей АРЭШКА.

Садзіся і каці

Мінская ААТ «Мотавела» ў ліпені прыступіла да прамысловай вытворчасці матыцкаў з аб'ёмам рухавіка 50 кубічных сантыметраў. Тры сабраныя доўгасныя ўзоры ўжо праходзяць тэхнічныя выпрабаванні. Новая малэль матыцка аснана на аблегчанай рамай і можа развіваць хуткасць да 45–50 км/г. На прадпрыемстве мяркуюць, што гэтая малэль будзе карыстацца павышаным попытам, бо на кіраванне такой тэхнікай не патрабуюцца вадзільскага пасведчання.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

О проблемах всей страны и жизни людей одного столичного округа с позиций человека, которого знают во всем мире, — профессора, доктора экономических наук, академика трех международных академий Станислава Антоновича БОГДАНКЕВИЧА.

Станислав БОГДАНКЕВИЧ,
доктор экономических наук, профессор

Страна нуждается в новой экономической политике

Экономика страны переживает глубокий кризис, страдает от инфляционной неэффективности. Назревает угроза дефолта как следствие предоставления банками финансовых ресурсов, созданных за счет вложений населения, предпринимателям-банкротам. Об этом пора говорить в полный голос, так как дефолт вновь отразится на жизни народа. И вновь народу будут внушать, что это случилось не по вине властвующих бюрократов, а по вине демократов, оппозиции. Рост производства из-под кута не обеспечит ни роста зарплат, ни прибылей для предпринимателей. При росте за 2003 г. ВВП на 6,8% реальные доходы населения (за минусом подоходного налога) увеличились лишь на 2%. А если исключить из этих доходов проценты по вкладам, так как их основная часть падает на небольшое число состоятельных предпринимателей и чиновников, то для подавляющей части населения получим не рост, а снижение. Рост потребительских цен в среднем превысил 25%, а по коммунальным услугам и того больше. За последние три года коммунальные услуги подорожали по отдельным видам в 5–13 раз.

Сегодня более 5000 предприятий страны полностью утратили собственные оборотные средства. До половины предприятий не покрывают свои издержки за счет выручки от реализации продукции. Ресурсы транжирируются. Остатки нераспределенной продукции на складах из-за неконкурентоспособности превращаются в сумму в 1,7 трлн. рублей. Еще более чем на 8 трлн. рублей произведенной продукции не продано, но отгружено со складов заведомо неплатежеспособным предприятиям (дебиторам). Просроченные платежи превысили 5 трлн. рублей. Доля устойчиво неплатежеспособных предприятий превысила две трети от всех функционирующих. Уровень производственных инвестиций низок. Износ оборудования в среднем достиг 80%. Дефицит внешнеторгового баланса постоянно превышает миллион долларов США. Согласно Национальному отчету о человеческом развитии, в стране в 2003 г. только 4% технологических процессов в промышленности соответствовали мировому уровню, а 16% — технологический религиозного уровня, большинство из которых свыше 15 лет. За последние 5 лет доля научно-технической продукции сократилась в 1,5 раза.

Административно-командная модель развития, принятая в Беларуси, показала свою неэффективность, особенно на фоне соседней Польши, которая в 1990 г. отставала от нас в экономическом развитии, у которой сегодня ВВП на душу населения превышает белорусский показатель более чем в два раза, средняя зарплата составляет 600 долл., пенсия 200 долл. США, цены на потребительские товары ниже, а уровень их роста за год менее 5%.

Правильнее утверждать: Александр Лукашенко — идти надо «от жизни». Исходя из этого по-

ложения, а также мирового опыта представляется бесспорным, что сегодня выход из глубокого кризиса, в котором находится Беларусь, возможен лишь по пути утверждения института частной собственности и рыночной экономики, восстановления демократии и верховенства закона, отката от декретного разгула. Следовало бы на высшем государственном уровне, перед лицом широкой общественности признать реальность — тот факт, что авторитарно-административная модель хозяйствования, базирующаяся на жестком административном управлении экономикой, на сохранении ведущей роли государственного сектора и крупного производства, оказалась провальной. Страна нуждается в новой экономической политике, в проведении рыночных преобразований, в кардинальных реформах.

Существует мнение, что для проведения реформ нам обязательно необходимо страхового «зонтика» в лице России или ЕС. Это далеко не так. Что касается финансового обеспечения реформ, то оно не столько зависит от вхождения в состав России или ЕС, сколько от политической воли на их осуществление. Беларусь давно стала членом

миждународных финансовых организаций, внесла в их уставные капиталы десятки миллионов долларов. Пора получать дивиденды. Под обещанные эффективные программы и рыночные реформы Беларусь гарантированно получит необходимую финансовую поддержку как от международных финансовых организаций, членом которых она является, от крупных коммерческих институтов и банков, так и властных структур России, ЕС и США. В этом не может быть никаких сомнений.

Только сама Беларусь может и должна ответить на стоящие перед ней вызовы и решить непростые задачи. Для этого ей необходим полный суверенитет и независимость. Политически не слезавшись ни с Россией, ни с ЕС, Беларусь, находясь на европейском перекрестке, при правильной политике способна превратиться в «европейского экономического титра».

Не администрирование, не клепка, а инициатива и свободная конкуренция — путь к лучшей жизни. Суть реформирования действующего хозяйства должна состоять в переводе всех функционирующих государственных предприятий в равные с другими рыночные, конкурентные условия хозяйствования. Это потребует их 100%-ного акционирования, ужесточения платёжной, налоговой и кредитной поддержки МСБ. Стратегия — быстрое развитие МСБ, реформирование торговли, сферы услуг и «выращивание» национальных частных собственников, которым впоследствии были переданы госпредприятия. Упор сделан на частный сектор. Сегодня в промышленности Китая МСБ создаёт 60% валовой продукции и 75% рабочих мест. 60% экспортных товаров создается в МСБ.

В сельском хозяйстве Китая реформы начались с 1978 г. За первые пять лет был осуществлен переход от народных коммун к семейному крестьянскому хозяйству на основе 15–30-летних договоров аренды земли. В результате страна стала вторым в мире экспортером зерна.

Лишь Беларусь не идет общим путем. Нынешнее руководство Беларуси ведет экономикой по особой модели экономического развития, при полном финансовом банкротстве, твердит о все новых неизданных достижениях. По индексу экономического развития Беларусь занимает 145-е место в мире и входит в группу из 12 так называемых «репрессированных» стран.

Отсюда «от жизни» вывод. Необходимо всю силу государственной власти направить не на ограничение частной предпринимательской деятельности и доходов от этой деятельности, не на усложнение регистрации и сохранения лицензирования, не на усиление налогообложения, надзора, контроля и применение административных санкций, что составляет суть сегодняшней политики в этой сфере, а на политическое, законодательное и практическое обеспечение в стране климата максимальной экономической свободы и конкуренции. Следует незамедлительно перейти на заявительный принцип регистрации малого и среднего бизнеса, кроме весьма узкого круга его видов, связанных исключительно с необходимостью защиты здоровья и безопасности людей.

Органам исполнительной власти должна быть поставлена задача ориентироваться в части развития МСБ (малого и среднего бизнеса) на уровень, достигнутый в продающих странах, на создание этим сектором где-то 50% валовой продукции ВВП.

Нашей стагнирующей экономике явно неспособна действующая ноша налоговых изъятий и других поборов. Это требует кардинального реформирования структуры государственной власти и управления. Следует незамедлительно приступить к упорядочению и оптимизации управления, к реальному сокращению разросшегося чиновничьего аппарата, прежде всего аппарата административного надзора и контроля.

В Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

Чехии, Словакии, Польше, Эстонии главными содержанием экономических реформ стало быстрое развитие малого бизнеса. В

ХОДЯТ СЛУХИ...

На выход?

Свежие слухи подтверждают версию, которая недавно была изложена на страницах «Народной воли».

Если это так, то Урал Латыпов все-таки покидает пост главы Администрации президента Республики Беларусь. Он якобы едет послом в Россию. На его место, если верить тому же заголовку, приходит Юрий Сиваков. Об этом поговаривают даже в коридорах Администрации президента.

Сам Юрий Рамдаркович слухи о своей отставке не подтверждает, однако и не опровергает. И в шутку сообщает знакомым, что о своей отставке он «тоже читал».

Секретарь Урала Латыпова говорит, что глава Администрации президента работает в обычном режиме, рабочий график у него спланирован на несколько месяцев вперед и что в ближайшее время он даже в отпуск не собирается.

Накануне Олимпийского собрания появились слухи о том, что «на выход» отправляется не

только Латыпов, но и министр спорта и туризма Юрий Сиваков. Информационным поводом для «отставки» Сивакова послужило назначение помощником президента по вопросам физической культуры, спорта и развития туризма Генадия Алексеевича. Дело в том, что, по словам представителей спортивной общественности, после одного хоккейного матча А.Лукашенко предложил пост министра спорта и туризма нынешнему капитану сборной Беларуси по теннису Сергею Тетерину, который гонимый шайбу вместе с «вождём»

только Латыпов, но и министр спорта и туризма Юрий Сиваков. Информационным поводом для «отставки» Сивакова послужило назначение помощником президента по вопросам физической культуры, спорта и развития туризма Генадия Алексеевича. Дело в том, что, по словам представителей спортивной общественности, после одного хоккейного матча А.Лукашенко предложил пост министра спорта и туризма нынешнему капитану сборной Беларуси по теннису Сергею Тетерину, который гонимый шайбу вместе с «вождём»

только Латыпов, но и министр спорта и туризма Юрий Сиваков. Информационным поводом для «отставки» Сивакова послужило назначение помощником президента по вопросам физической культуры, спорта и развития туризма Генадия Алексеевича. Дело в том, что, по словам представителей спортивной общественности, после одного хоккейного матча А.Лукашенко предложил пост министра спорта и туризма нынешнему капитану сборной Беларуси по теннису Сергею Тетерину, который гонимый шайбу вместе с «вождём»

только Латыпов, но и министр спорта и туризма Юрий Сиваков. Информационным поводом для «отставки» Сивакова послужило назначение помощником президента по вопросам физической культуры, спорта и развития туризма Генадия Алексеевича. Дело в том, что, по словам представителей спортивной общественности, после одного хоккейного матча А.Лукашенко предложил пост министра спорта и туризма нынешнему капитану сборной Беларуси по теннису Сергею Тетерину, который гонимый шайбу вместе с «вождём»

близкому человеку. Но при этом надо помнить, что именно при нем произошло даже при Захемалине! Именно при Латыпове в Беларуси закрывали газеты, лица и так далее...

По мнению Федута, если отставка Латыпова все же состоится, то назначением на пост главы Администрации президента Юрия Сивакова будет как минимум нелогичным. «Сейчас у нас немедленной министр, а будет немедленной глава Администрации. И с кого тогда строят за 25 невоенных медалей?»

Трехкратный олимпийский чемпион Владимир Парфенович в конце минувшей недели напрямую спросил Урала Латыпова о возможной отставке.

Урал Рамдаркович, загадочно улыбувшись, ответил, что отставка «якобы не предвидится».

Эльмира САТАРОВА.
Фото photo.bymedia.net

Ад урагану на Брэстчыне...

Паводле папярэдніх даных, ад стыхій пацярпела 12 раёнаў на Брэстчыне. Урон нанесены 488 населеным пунктам, разбурана 5 і пашкоджаны 222 сельгаспадарчыя пабудовы, а таксама 308 жылых дамоў. Акрамя таго, ураган пашкодзіў сельгасугодзі — больш за 30 тысяч гектараў пашваў сельгаспадарчых культур.

Найбольшы ўрон стыхія нанесла Пружанскаму, Кобрынскаму, Івацэўскаму і Драгачынскаму раёнам.

Ларыса ШЫТАНАВА.

Рыхтуецца ўказ

Як вядома, рыхтуецца ўказ Аляксандра Лукашэнкі аб кампенсацыі ўкладаў насельніцтва ў Ашчадным банку СССР

Як вядома, тэма грошы насельніцтва "з'ява" інфляцыя, што выклікала вялікую незадаволенасць людзей. Пытанне аб кампенсацыі ўкладаў узнімаўся не раз, але так і не было вырашана. Гэтыя чыперы такія доўгачаканыя намеры.

Як паведамляе прэс-служба прэзідэнта, гэтыя пытанні абмяркоўвалася падчас сустрэчы Аляксандра Лукашэнкі з кіраўніком Нацыянальнага банка Пятром Пракаповічам. "У бліжэйшы час, — гаворыцца ў паведамленні

прэс-службы Лукашэнкі, — гэты дакумент плануецца абмеркаваць у Савеце міністраў і затым ён будзе ўнесены на разгляд кіраўніцтва дзяржавы".

У згаданым паведамленні не сказана, у якіх паварах будзе тая кампенсацыя і адкуль будуць узятыя грошы на яе. Як нагадвае СМІ, па ацэнцы Міністэрства фінансаў краіны, для кампенсацыі ўкладаў насельніцтва патрабуецца ад 3 да 10 трыльёнаў беларускіх рублёў. Дзе ж знайсці

такія вялізныя сумы? Нагадаем, што гэта кампенсацыя ўкладаў узнімаўся і раней, звычайна напярэдні выбараў. Кандыдаты розных узроўняў не аднойчы запэўнівалі выбаршчыкаў, што яны зоймуцца вырашэннем бяспечнай праблемы. Калі ўлічыць, што краіна на парозе чарговага выбараў, дык ці не з'яўляецца гэта паведамленне чарговым праграм?

Яўген ТАШЭНЬ.

ПАДУМАЕМ

Як прымусіць вецер падзяліцца энергіяй?

Гаварыць пра будаўніцтва ў Беларусі ветраных энергастановак заўчасна, пакуль не будзе прынята адпаведная дзяржаўная праграма. Такое меркаванне выказаў у інтэрв'ю БелаПАН намеснік галоўнага інжынера РУП "Гроднаэнерга" Віктар Мікуліч.

Спецыялісты "Гроднаэнерга" правялі даследаванні — яны вызначалі пляцоўкі, на якіх можна выкарыстоўваць энергію ветру. Такія налічваліся каля 300 — у гэтых месцах можна будаваць

ветраныя энергастановак, а яшчэ ў 15 месцах — шалыя электрастанцыі. Аднак для даследавання справа не пайшла.

Паводле слоў В.Мікуліча, ёсць два шляхі развіцця ветраной энергетыкі: набыццё ветраных энергастановак за мяжой і наладжванне іх вытворчасці ўласнымі сіламі. Першы шлях нявыгадны па некалькіх прычынах: па-першае, падобныя канструкцыі даволі дарагія — амаль 200 тысяч долараў кожная; па-другое, яны разлічаны на

вялікую магутнасць ветру і могуць часта прастойваць з-за слабых ветраных птоўкаў у Беларусі, па-трэцяе, замежныя бізнесмены прадаюць, як правіла, састарэлыя канструкцыі.

У такой сітуацыі, на думку спецыяліста, неабходна на дзяржаўным узроўні вызначыць уласны, беларускі, падыход да энергіі ветру, рапрацаваць адпаведную праграму.

Аляксандр ХІЛІМОН.

О проблемах всей страны и жизни людей одного столичного округа профессора, доктора экономических наук, академика трех международных

Была бы власть народу всласть

В конце мая в Мингорисполкоме грянул скандал. Над его председателем Михаилом Павловым сгустились грозовые тучи — гнев главы государства. М.Я.Павлов обвинялся в расточительстве. А.Лукашенко обязал его в течение 6 месяцев навести порядок в городе... "Это моя страна, — сказал Александр Григорьевич, — и я буду делать все, что потребует этот народ!"

Мы решили выяснить мнение "со стороны" — чего же на самом деле "этот народ требует".

Обычно народ на улицах реагирует на журналиста без энтузиазма. Люди боятся микрофона, а еще больше — телекамеры и фотопаратора. На этот раз мне везло. Услышав, что их паспортные данные меня не интересуют, люди шли на контакт охотно. Потому что проблем, о решении которых не заботятся ни ЖЭС, ни Мингорисполком, накопилось много. А с момента отсчета 6 месяцев, выделенных М.Я.Павлову на устранение недостатков и решение проблем города, прошло уже полтора...

наше и чаще, однако что уж тут поделаешь: алкоголиков хоть пруд пруди. Я с работы сегодня вышла на 15 минут раньше, чтобы успеть зайти в магазин за продуктами. Там я увидела, как один из них, так они все к нам во двор.

Спрашиваю, обращались ли к властям, к депутату по своему округу, в конце концов?

— Какой депутат? Кто его знает? Я не знаю, ни как его зовут, ни где его искать. А власти... Ну, писали мы много всяких писем. Весной к нам еще 4 комиссии приходили. И что? Обсуждали, но ничего — дом очень старый.

лышом. — Ведь живем так, что далеко не каждый может отправить ребенка в лагерь за городом, не говоря уже о море и т.д. Да и в школьные время в нашем районе нет бесплатных кружков и секций. А так хочется организовать ребенку нормальные условия для проведения свободного времени — иначе все воспитание закончится подворотней.

Красноречивым подтверждением досуга "под градусом" является мужчина лет 45. Неустойчиво держась на ногах, он требовал выслушать к своему мнению и, затихая, говорил:

— Нет, мы напишем! Сашка Ходко любит людей и жизнь. Всех любит.

Судя по отзывам других жителей, изменение от любви к жизни, окружающим и властям пришло к нему только вместе с изрядной порцией алкоголя.

Еще одной крупной проблемой микрорайона является лужа под названием Лошину. Жители очень надеются на ее волшебное превращение в комфортабельное место отдыха.

Вообще это, можно сказать, техническое водохранилище — туда кое-кто отходы спускает. Так что надеяться на то, что в нем можно будет купаться, не стоит. Но его бы хоть почистить, чтобы озеро похоже стало на нормальный водоем, а не просто на какую-то заболоченную зловонную лужу. Оттого, что оно гниет, сами понимаете, запах стоит сошными, и от комаров — не спасения. На другой стороне от улицы Казинца озера вроде бы почистили. А до нас когда руки у властей дойдут — неизвестно.

Валентина Иванова, согласившаяся назвать свое имя, полагает невероятным изменить ситуацию с неустойчивостью района в ближайшее время:

— У нас же все повязано. Без "мохнатой руки" дочь с высшим образованием не может работу себе найти.

На этой улице тоже никто не мог назвать имя депутата парла-

мента по Октябрьскому округу. Никаких координат, чтобы связаться с ним в критической ситуации, ни у кого никогда не было. Точно так же, как и на улице Бривельской, люди не верили в то, что депутат, Мингорисполком или лично Павлов будут заниматься их проблемами. Потому что не верят в то, что чиновникам интересны "чужие" проблемы.

Как мы узнали, депутат в округе, несмотря на свою неизвестность, все-таки есть. По слухам, в следующих парламентских выборах он планирует баллотироваться в периферийном городе.

Пожоже, что господин Павлов не бывает на улицах Бривельской и Брестской, где побывали мы. Кого-то наверняка утешил факт, что рулевой страны наконец обратил свой гнев на рулевого столицы. Однако этот гнев крайне удивителен. Вель Павлов выбрал не народ, а ровно один человек — Лукашенко. А сегодня вдруг "не прошло и года" — в своем ставленнике Александр Григорьевич разглядел "не того человека". Из-за таких нестыковок люди и не верят, что ситуацию можно изменить письмами, жалобами и судами. Поэтому естественная скептическая улыбка вызывает громкие обещания вроде "спросить за все ответственных в беспорядках". Потому с грустной улыбкой люди говорят: хотелось бы, чтобы на алкоголь, пьющих на кулах детских площадках, обращали внимание не дети, а милицмейские патрули, которые, плавно прогуливаясь по трое, спокойно прохаживают мимо шумных, пьяных компаний и активизируются, когда горит их какой-то план. Тогда они быстро его выволочат "халупом", при этом выбрав для задержания господ почин.

Ольга ВЕСЕНИНА.

Комментарий в тему

Станислав Антонович Богданкевич, депутат Верховного Совета 13-го созыва, бывший председатель Нацбанка, профессор, доктор экономических наук.

— Как бывший депутат Верховного Совета, что Вы думаете о роли депутата в жизни его избирателей?

— Что касается Октябрьского округа, то я проблемы его знаю. Аккурат на улице Брестской, где мало фонарей и нормального асфальта, живет друг нашей семьи. Так что видел все и знаю положение дел.

О депутатах можно говорить по-разному. Кто-то скажет, мол, у них полномочий — хот напалкал. И это правда. Но и с теми полномочиями, которые у нас есть, можно многое сделать. Было бы желание помогать людям. Если есть такое желание, то любой цели можно достичь — и с ЖЭСом можно договориться, и с Мингорисполкомом, и с кем угодно. Депутат должен доверием народа, он обязан чувствовать ответственность перед людьми. Депутат даже с теми полномочиями, которые имеет, может браться за многие проблемы.

Когда я был депутатом, за очень короткий период времени мы добились внимания местных властей, телевидения, других СМИ к проблемам округа. Но Верховный Совет 13-го созыва досрочно прекратил свое существование, и мы не успели завершить начатое.

Совершенно другой вариант бывает тогда, когда не жители своей выбор сделали, а когда депутату помогли "выбраться". А выбранный ТАК депутат — всего лишь марионетка в руках высоких покровителей. Ждать от него внимания к жителям — нелогично.

ПУЛЬС

«Централіт» амаль у 2,5 раза павялічыў экспарт у Расію

Калі за пяць месяцаў мінулага года расійскім заказчыкам было адгружана лішня на 1,8 млрд. рублёў, то за адпаведны перыяд 2004 года гэтая сума складала ўжо 4,3 млрд. рублёў. Такія звесткі абнародавала прэс-служба Беларускага пасольства ў Маскве.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Асцярожна, мост!

У 2004 годзе ў Беларусі пагоршыўся стан мастоў і пуцэправадоў. Толькі на маршрутах руху цяжкаватых буйнагабарытных транспартных сродкаў 35 збудаванняў не адпавядаюць патрабаванням па трываласці і 61 — па шчыльнасцю асцярожна. Пры гэтым праграма работ на 2004 год прадугледжана адрамантаваць капітальным і сярэднім рамонтам толькі 3880 пагонных метраў мастоў, ці 16 працэнтаў неабходных рамонтаў.

Аляксей АРЭШКА.

Маладое папаўненне адпраўляецца ў войска

Васныя камісарыяты пачалі адпраўку ва Узброеныя сілы Беларусі і іншыя ваісковыя фарміраванні грамадзян, прызначаных на тэрміновую ваенную службу ў верасні-летам 2004 года. Падчас чыперашняй прызыўной кампаніі на ўвамплектыванне Беларускай арміі будзе накіравана каля 9 тысяч чалавек. Адпраўка завершыцца да 16 ліпеня.

Больш як 800 чалавек будуць прызначаны на службу ў рэзерв. Беларусь — першая дзяржава на постсавецкай прасторы, дзе ўведзены такі від службы. У адпаведнасці з законам "Аб ваісковым абавязку і ваіскавай службе" тэрмін службы ў рэзерве для асоб, што не маюць ваіскавай адукацыі, складае тры нанауцальныя гады. Асобы, што маюць ваіскавую адукацыю, — два нанауцальныя гады. Асобы, якія прайшлі нанауванне на ваенных кафедрах або факультэтах грамадзянскіх устаноў, што забяспечваюць атрымання ваіскавай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі па праграмах падрыхтоўкі маладых камандзіраў, і сдалі устаноўленыя праграмамі падрыхтоўкі экзамены, — адзін нанауцальны год.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Яшчэ 67 выпадкаў ВІЧ-інфекцыі

З пачатку 2004 года ў Мінску зарэгістравана 67 выпадкаў заражэння ВІЧ-інфекцыяй.

На сённяшні дзень Мінск з'яўляецца другім пасля Гомельскай вобласці па ўзроўні распаўсюджвання ВІЧ-інфекцыі. Так, у Гомельскай вобласці зарэгістравана 3 тысячы 431 выпадкаў, у Мінску — 846 выпадкаў. Паводле апошніх даных, усяго ў Беларусі афіцыйна зарэгістравана 5 тысяч 893 ВІЧ-пазітывы.

Якая вучоба, калі хочацца есці

Матэрыяльны становішча большасці студэнтаў Мінска дастаткова цяжкае. Такія звесткі былі прыведзены ў справаздачы комплекснага сацыялагічнага даследавання, якое праводзілася ўвесну сярэд студэнтаў сталічных ВНУ. Кіраўніком даследавання выступіў дырэктар Мінскага навукова-даследчага інстытута сацыяльна-эканамічных і палітычных праблем (МНДІСЭП), доктар сацыялагічных навук Аляксандр Рубан. У даследаванні ўзялі ўдзел каля 1,5 тысяч студэнтаў 15 ВНУ Мінска.

Згодна са справаздачай, у канцы сакавіка месяцына даход 56,7 працэнта студэнтаў у агульным сярэднім, падаробкаў, дапамог бацькоў не перавышў 100 тысяч рублёў. Даход больш за 300 тысяч рублёў быў толькі ў 4,9 працэнта апытаных.

Усяго, па прызнанні студэнтаў, у працоўныя дні падзарабляюць 17,1 працэнта студэнтаў, у выхадныя дні — 15,1 працэнта, падчас летніх вакацыяў — 23,7 працэнта. Сярод працуючых студэнтаў юнакі сустракаюцца ў два разы часцей, чым дзяўчаты.

Вольга АСПЕНКА.

Пчолы забілі бусялянт

Здавалася, ніхто і нішто не можа парушаць спакойнае жыццё сям'і Бусялянта, якія пасяліліся на невяскай бярэзе ў вёсцы Абухава Ашчадскага раёна. І сапраўды, напачатку ў пары прыгожых іштушак усё было добра. Праз пазны час пасля наваселлі ў гняздо з'явіліся трое бусялянтак.

Трагічным для сям'і аказалася суседства пасекі. Аднойчы невідомы з якой прычыны пчолы моцна занепакоіліся, збіліся ў буйны рой і кінуліся ў атаку на ўяўнага ворага. На шляху раз'юшаных пчол выпадкова апынулася бусялянтка, дзе заўважылі, дзе заўважылі і пачалі іштушак. У іштэнне вако рой ваўнуна накінуўся на безабаронных бусялянт, не шкадуючы яду сваіх дзяўчат.

Дарослая іштушка нічым не змагла дапамагчы дзецям, і іштушкі загінулі.

Гэта і нядзіўна, бо, знаходзячыся ў агрэсіўным стане, пчаліны рой можа забіць любую хатнюю жывёліну і нават дарослага чалавека.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Трэшчыны ў падмурку

Будынык 164 устаноў адукацыі Гомельскай вобласці, у тым ліку амаль 50, што размешчаны ў Гомелі, маюць патрэбу ва ўмацаванні апорных канструкцый. Да такой высновы прыйшлі спецыялісты Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта транспарту, якія правялі адпаведнае даследаванне.

Падчас праверкі выяўлены выпадкі прасядання падмуркаў, змяшчэння панелеў перакрыцця і расколін у сценах. Паводле даных абласнога ўпраўлення адукацыі, 25 будынкаў патрабуюць правядзення тэрміновага рамонтна.

Алена ПАСКАННАЯ.

ЗАПРАШЭННЕ

І кнігу набудзецце, і паслухаеце тых, хто добра ведаў славу таго пісьменніка

Заўтра, 14 ліпеня, у Доме літаратуры (Мінск, вул.Фрунзе, 5) адбудзецца прэзентацыя кнігі ўспамінаў "Нам Была".

Вы зможаце не толькі набыць кнігу, але і паслухаць аўтара ўспамінаў.

Пачатак у 17.00.

Беларускіе таварыства "Кніга".

Страна нуждается в новой

(Окончание. Начало на 1-й полосе.)

Реформирование экономики предполагает кардинальные сокращения вмешательства органов власти в естественные экономические процессы. Сокращения требуют также высшие органы охраны президента, МВД, КГБ, другие структуры. Без этих шагов невозможно снизить налоги, стимулировать внутреннее накопление, поднять конкурентоспособность и эффективность производства. Необходимо научиться жить по законам и средствам как государства в целом, так и каждому функционирующему субъекту хозяй-

ствования. В сложившихся условиях у нас нет иного выхода, кроме как сократить совокупные государственные расходы до 25% от ВВП и обеспечить бездефицитность государственного бюджета (за счет уменьшения численности государственного аппарата, правоохранительных структур и армии, а также различных дотаций и других непроизводительных расходов до сопоставимого для экономики уровня).

Одновременно следует установить жесткий платежный, финансовый и имущественный ответственный субъектов хозяйствования по обязательствам вплоть до ускоренного банкротства (то есть передачи собственности другому собственнику — естественной приватизации), а также такой же режим ответственности органов власти, включая правительство, по обязательствам этих органов. Следствием этого станет прекращение практики транжирства ресурсов на производство продукции, не находящей сбыта на платежеспособном рынке. Кроме того, необходимо поставить под контроль парламент и местных Советов соблюдение бюджетно-налогового и иного законодательства и всю хозяйственно-распорядительную деятельность исполнительной власти, включая президента.

Налогообложение должно быть снижено до 25%. Средства кредитной системы, в том числе за счет развития ее небанковского сектора, составляющие ныне менее 30% от ВВП, необходимо нарастить до 100% от ВВП, привлекая иностранные инвестиции из расчета за год — не менее 1 млрд. долларов. Попадая в страну, средства направляются на капитальные вложения.

Продолжающаяся в стране высокая инфляция — это наркотическое средство, позволяющее поддерживать видимость роста ВВП, определенного уровня рентабельности на реально убыточных предприятиях, а также увеличения денежных доходов и сбережений населения. Высокая инфляция — безусловное зло. Уровень инфляции следует сократить до 5-8%. Эта задача вполне по силам нашим професс-

сионалам, была бы на то политическая воля. Это позволит снизить процентные ставки по кредитам до 10-12%.

Пора прекращать транжирить ресурсы на селе, где при дотациях в 1 млн. долларов получают продукции на 1,2 млн. долларов. Следует осуществлять на базе частной собственности на землю при безусловной государственной поддержке кардинальные реформирование производственных отношений, а не заниматься игрой вроде объединения разорившихся хозяйств с пока более устойчивыми либо и продолжая бездельничать в собственности городских буржуа.

В целях недопущения на переходный период дальнейшего снижения уровня жизни населения необходимо обеспечить подключение к международным финансовым организациям, в которых состоит Беларусь, льготную кредитную поддержку на период структурных преобразований.

Основные показатели экономики — рост ВВП и уровень рентабельности. Для приближения Беларуси к уровню развитых европейских стран, что является естественной целью нашего общества, следовательно, обеспечить среднегодовой прирост ВВП не менее чем на 8%, что требует повышения уровня рентабельности экономики в три раза — с нынешнего 8-9% до 25-30%, уровня производственных инвестиций с 9-11% до 20% к ВВП и создания максимально благо-

Колькі каштуе «Славянскі базар у Віцебску»?

Агульная сума затрат на арганізацыю і правядзенне XIII Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску» складае звыш за 1,6 мільярд рублёў, што на 300 тысяч даўжэй, чым было выдзелена ў 2003 годзе. Пра гэта на прэс-канферэнцыі паведаміў міністр культуры Беларусі Леанід Гуляка.

Сродкі на гэтыя мэты былі выдзелены спецыяльным распарадкам Міністраства культуры і бюджэту Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі.

Паводле яго слоў, сёлета значна пашырэнне колькасці мерапрыемстваў, якія пройдуць у рамках фестывалю. Так, праграма ўключае 75 відэапрадэнтаў, 12 фестывальных плакатаў (у 2003 годзе — 57 мерапрыемстваў). Акрамя таго, з 15 па 21 ліпеня ў Віцебск прыедзе рэкордная колькасць гасцей і ўдзельнікаў фестывалю — больш як 6 тысяч з 27 краін, у тым ліку з Беларусі, Балгарыі, Вялікабрытаніі, Германіі, Расіі, Грузіі, Даніі, Егіпта, Ізраіля, Казахстана, Украіны, Францыі, Чэхіі, ШВА.

У міжнародным конкурсе вы-

канаўшай эстраднай песні «Віцебск-2004» возьмуць удзел 22 канкурсанты з 19 краін. Беларусі прадставяць два ўдзельнікі: Ганна Мушак і Пётр Яфімаў — пераможцы Рэспубліканскага адборачнага туры конкурсу. У Міжнародным дзіцячым музычным конкурсе возьмуць удзел 19 чалавек з 16 краін. Беларусі прадставяць Шаніс — удзельніца 4-га месца і конкурсу дзіцячай песні «Еўрабачанне-2003» і Бажэна — лаўрэат першай прэміі ў намінацыі «Эстрадны вакал» Міжнароднага фестывалю дзіцячай і юнацкай творчасці «Запіл сваю зорку».

Праграмай фестывалю таксама прадугледжана правядзенне гала-канцэртаў майстэрстваў мастацтваў Беларусі, Расіі і Украіны, канцэртных праграм зорак эстрады ў летнім амфітэатры і іншых канцэртных залах Віцебска.

Вольга АСПЕНКА.

«Тэатральныя сустрэчы» на «Базары»

У рамках XIII Міжнароднага фестывалю мастацтваў «Славянскі базар у Віцебску» абудуцца традыцыйныя «Тэатральныя сустрэчы». З 15 па 21 ліпеня на сцэне Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя Якуба Коласа пройдуць пяць спектакляў.

Адкрые «Тэатральныя сустрэчы» 15 ліпеня меладрама «Элеонора» ў пастаноўцы Рамана Віктарска. На наступны дзень Сяргей Юрскі вынесе на суд гля-

дачоў аўтарскі праект «Хатнія радзімы». Летні канцэрт на зiomовай сцэне «Арт» рэжысёра Патрыцыя Кербэрта. У ім удзельнічаюць акцёры Ігар Касталеўскі, Міхаіл Філіпаў, Міхаіл Янушэвіч.

Усе спектаклі пачынаюцца ў 19.00 гадзін. Цэны на білеты — ад 10 да 15 тысяч рублёў, а на спектакль тэатра імя Горкага — ад 3 да 5 тысяч рублёў.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ.

СВЕЦКАЕ ЖЫЦЦЁ

МІРНАЕ СВЯТА

Сваё вяселле тэнісіст Максім Мірны і мадэль Ксенія Рубчэня зрабілі на-спраўдну народным святам

Мінчане і госьці сталіцы, якія прышлі ў суботу на Кастрычніцкую плошчу, мелі магчымасць павіншаваць маладых з вяселлем. Дарчы, у дзень вяселля Максім не забываў і на тэнісую. Адрозны пасля тэніснага корта ён пераапрацаваў у святочнае адзенне (жоўты кашым, бірузовае кашулю і белы галстук) і разам з Ксеніяй паехаў на Кастрычніцкую плошчу. Між іншым, маладыя паршлі вясельную традыцыю — адправіліся на плошчу з адной кватэры. На Кастрычніцкую плошчу аўтамабільны карцеж Мірных прывёў у суправаджэнні байкеру з клубу «Железные братья». Тут і адбыўся імпрывізаваны выкуп нявесты. Гэты працэс разглядаўся ў тым, што Максім рабіў сваёй жонцы кампліменты кішталі: «Ксюша самая добрая, ласкавая, сексуальная...» Пасля дзюкоў хвілін кампліменту тэнісіст папайшоў у прысутных: «Хопце!» Пад апладысментамі і баявым выкупам нявесты, пасля чаго Максім сёў за руль бардэавага кабрыолета і паўз Ксенія ў Палац шлюбав, дзе маладыя ўжо чакаў ансамбль музыкантаў і натоўп прыхільнікаў. Пасля таго як Максім і Ксенія былі абвешчаны мужам і жонкай, маладыя пераехалі ў прыгожую беласнежную кватэру з сапраўднымі кучарам і ў суправаджэнні коннікаў вярнуліся на Кастрычніцкую плошчу. Кульмінацыя свята, якое было даступна большасці мінчан, стаў падлет белых галубоў, якіх выпусцілі над плошчай Ксенія і Максім Мірны. Як кажуць Мірныя сям'я — птушкі міру на часе.

А потым быў банкет у «Журавінцы», куды было запрошана каля 500 гасцей. Як прызнаўся журналіст «Народнай воля» бацька Максіма Мікалай Мікалаевіч, ён асабіста вырашаў, якія стравы ўвайдуць у вясельнае меню: «Госці ставіліся бліжэй да ежы, чым да пачастування». За спіртным напой, якія прысутнічалі на святочным сталі ў некалькіх барах, якія абслугоўвалі вяселле, таксама адказаў Мікалай Мірны: «Са спартыўнай нагой было ўсё, што я пачаў пачаць». Напярэдадні «Вяселья» гасцям браўся вытворца, разнастайныя кавякі, вёскі, маршын, джынсы...

Дарчы, сярод гасцей было шмат відомых у свеце спорту людзей. Прысутнічалі і прад-

стаўнікі залатога складу футбольнага «Дынама» — 1982, і біятлістаў Ігар Астапкоў і Эліна Зяверка...

Ну і зразумела, што ніякае вяселле не абходзілася без падарункаў для маладых. Так, прадстаўнікі Беларускай тэніснай асацыяцыі падарылі Максіму і Ксеніі камп'ютэр. Між іншым, даволі трапны выбар, улічваючы тое, што камп'ютэр, які быў у Максіма раней, агараў падчас пакару ў рымскім гатэлі, дзе жыў Максім, калі прымалі ўдзел у турніры.

Аляксандр Лукашэнка падарыў маладым набор чэскага рэспітэра шкла.

Бацька Максіма падарыў сваёй нявесты залатое калё і залатыя бранзалеты з брыльянтамі.

Не ведаем дакладна, што падарыла Максіму Ксюша, але сюрпрыз, які яна прыгатавала мужу, прыйшоў яму дастапо-

Уладзімір НЯКЛЯЕЎ

Быкаўскі камень

З успамінаў пра Васіля Быкава

Паўтара года пражыў Васіль Быкаў на ўскрайку Хельсінкі, у Вуасары. На маіх вачах гэты ўскраек, ад якога да цэнтры дваццаці хвілін на метро, стаў фэштэбелным раёнам. Калі з тым, што фінскае, наогул стасуецца вызначэнне фэштэбелнага. Паўночны народ зьяўляўся і прастатай, да чаго імкнуцца і ў дызайне, і ў архітэктуры. Быкаў у фінскую сістэму і прастату ўнёс асабліва. Тут яму было было быць тым Быкавым, якім ён быў (фіны, у якіх ён не ў кожнага на сваім хутары, называлі яго хутаранінам), і не мелася патрэбы выглядаць аніякім Быкавым іншым.

Мяне падвезлі да пашпартнага дома з кавярняй унізе, на другім паверсе якога і жыў з лета 1998 да зімы 1999 Васіль Уладзіміравіч з Ірынай Міхайлаўнай. За домам — марскі заліў. Пабыражжа... Лес, скалы, камяні...

Алізін камень адышоў з дапамогай сяброў май дачкі і потым прывазу на быкаўскае лешчэ. А крадз сёння, 11 сакавіка 2004 года, калі пачаўся гэты ракі ўсплёскаў, выбраны ў Вуасары алізін камень — цярпел ужо на магілу Васіля Быкава. Так захацеў ён, такое выказаў жаданне: мець на магіле камень з Фінляндыі. І менавіта з Хельсінкі, з Вуасары, дзе ўсяго паўтара года пражыў.

У гісторыі літаратуры была ўсплёска. Перазыхаўша, як у выпадку з Аламам Міксівічам, астанкі якога так і не дасягнулі роднай наваградскай зямлі, прах тэніс, перавозіліся намягалі. Але таго, каб нехта, на роднай зямлі паміраючы, пажадаў мець на магіле камень з чужыны, — не было. Я в а ўсялякім разе такіх выпадкаў не ведаю.

Звыкла разважаючы, такое не зразумела. Гэта з метафізічнай сферы. Пра што яшчэ думаць і думаць. І гэта дадатковы доказ таго, які глыбініны, няпроста Васіль Быкаў у сваёй нбыта прастае.

Што ж ён самага каменя, дык выбралі мы з фінамі граніты валун шыналявага, салдакага, як бы незвычайнага колеру, са светлымі пражылкамі — спляценнямі каранёў, шляхоў, лесу.

Паклаўшы руку на камень, я адчуў, што ён быкаўскі... Стаў і думаў: можа, няма ўжо на зямлі аніякіх чужына, а мы гэтага не забавалі, не асцэнавалі? Але ўсё адно ёсць тое, што, як у Якуба Коласа, мой родны кут... І могуць быць яшчэ і кучкі...

Хопце алізін, які млі... Не было па ад'ездзе Быкава з Хельсінкі ніводнай гаворкі, у якой Васіль Уладзіміравіч не гавараў бы Фінляндыя, Вуасары, не перадаваў бы паклоны нашым агульным фінскім сябрам. Ён помніў дабро і добрых людзей, іх скажушы аднойчы, што фінскія паўтара года — самы спакойны і шчаслівы час у яго жыцці. І ўжо ў Баранунах, у раўнавым корпусе ўтварыў мяне міхула, пакуль не было магчымасці вярнуцца дамоў, не ехаў з Фінляндыі. А Ірына Міхайлаўна аж завойкала: «Вой, вой, вой, толькі не да немцаў і не да чэхаў». На што Васіль Уладзіміравіч, каб я не пачуваю, што немцы з чэхаў у нечым горшыя.

Вуасары. Фіёрд непадалёк ад дома Быкава.

Дом, у якім жыў у Хельсінкі Васіль Быкаў (на здымку пазначана балюі, асцяж бокі ў кватэры, якая была для Васіля Уладзіміравіча рабочым кабінетам).

Быкава нешта я перабольшваю, а на справе ўсё прасцей... Каб не было яму ў Фінляндыі фізічна туго, — не ўзнікла б і ніякай метафізікі. За ўвесь час, які пражыў ён у Хельсінкі, здарыўся толькі адзін неспрыемны выпадак: фінскі ветэран прыстаў да яго ў кране, як да рускага захопніка, і патрабаваў вярнуць Карэлію... Васіль Уладзіміравіч быў усур'ёз расстроены: «Пакуль злодзейства, што ты не рускі, паспеюць прычэпіцца і абляяць». А Юрка Малінін выпадак з ветэранам акамаціраваў так: «Вы беларусы, а мы беларусы»...

Падняўшыся на другі паверс дома з кавярняй, я ўвайшоў у кватэру, якая па ад'ездзе Быкава з Хельсінкі пуставала... Аднапакатая, з бакоўкамі кукні і рабочага кабінэтка. З лоджыяй, дзе можа працаваць летам, асобна — саўна. У кабінэтку з акеанам пад столі, маленькім, як лётка ў шпакуючым, ложка і пісьмовы стол. На сталі — старыя камп'ютэр, падаваны Васілю Уладзіміравічу Якубам Ляпакіам і ў спалычну пакутцы мне, на клявіятуры якога ляжаў прыватны быкаўскі ліст. Да ліста прыкладвалася нешта напісанае нявыклікай інструкцыі: як мне ў нязначным свеце абжывацца...

На сценях — адна насупраць адной — віселі карты Беларусі і

Еўропы. Над картай Еўропы — герб Пагоня і сцяжок фінскі са сінім крыжам на белым і беларускі бел-чырвоны-белы... Было ва ўсім гэтым штоцім кранальна-шчымае, што я і перанёс пасля ў новае жыццё.

Перамосы камп'ютэр, у якім заставалася быкаўскія тэксты, знайшоў паперчынку, якой раней не заўважыў, прысклееную ўнізе пад майстэркам. На ёй было напісана: «Есць першая старонка! З Богам!»

У часовым маім жытле, у кватэры, у якой жыў я ў Хельсінкі, вісела на сцене карціна, якая мне не належала. Яе, у канцы 1999 года з Хельсінкі ад'язджаючы, разам з тэаграфі-

чнымі картамі Еўропы і Беларусі, са сцяжкамі над імі і гербам «Пагоня» пакінуў Васіль Быкаў. На карціне — злімавае дрэва, хутэй нават заснежаны куст, і на ім чырвоныя снегіры. Яны рассяпаны на веші таго, што ніяк не злічылі, колькі іх. Алізін раз палічыў — семнаццаць, другі — ішаснаццаць, трэці — зноў семнаццаць. Калі ў адной з тэлефонных размоў, глядзячы на карціну, я спытаў Быкава, ці заўважыў ён такое дрэва, ён адказаў, што заўважыў — і няма ў тым нічога дзіўнага: проста адліз снагір то адлітае, то вяртаецца.

Сакавік 2004, Хельсінкі.

Фота Ул. Някляева.

13 ліпень

Аўторак

Уск. 4.54 Зах. 21.36

Дзень дна 142

Апошняя кватэра 9 ліпеня

115 гадоў з дня нараджэння С.П. Навікова (1889—1973), тэатральнага мастака, народнага мастака БССР, заслужанага артыста РСФСР

Затрыманы аўтамабіль з пяццю тонамі паўкаштоўных камянёў

Машыну з пяццю тонамі паўкаштоўных камянёў затрымалі супраўніцкі мятні «Заходні Буг» на пункце мытнага афармлення «Казловічы». Гэты груз перамяшчаўся праз польска-беларускую мяжу з чэрвеня, аднак толькі раз былі сабраны важкія доказы парушэння мытнага заканадаўства Беларусі.

Як паведаміў БеларАН старшы оперуўнаважаны аддзела па барацьбе з кантрабанднай мятні Гендаль Мажар, аўтамабіль з грузам накіраваны транзітам з Галандыі. У таварсправядзельных дакументах ён пазначаны як зборны — выбары з паўкаштоўных камянёў, халадзільнага ўстаўка і выстаўнага экспазіцыя. Акрамя таго, што самі гэтыя дакументы выклікалі падварэнне ў інспектару мятні, іх зашкавала і тое, што аўтамабіль грузу з'яўляўся амерыканскай фірмай «Скай Лай» і пачатковым пунктам адліку яго грузу змяшчаў ІПАР і Батсвана. Таму больш вырашана зрабіць больш дэталёвую праверку, а на

СТРАТА

Памёр Якаў Шапіра

У суботу галоўны трэнер жоўзінскага «Тарпеда» Якаў Шапіра ішоў кіраваў гульні свай каманды ў матчы нацыянальнага першынства, які жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё албёўся інфаркт. Мельшынінскі персанал жоўзінскага каманды аказаў трэнеру першую дапамогу, пасля чаго ён на аўтамабілі «хуткай дапамогі» быў дастаўлены ў рэанімацыянае аддзяленне гарадскога балыніцы. Ноччу з суботы на нядзелю медыцынскі персанал аднавіў нармамалны рытм работы сэрца, і раніцай 11 ліпеня падалася, што жолдзіны праводзілі на родным стадыёне супраць грозненскага «Нёмана». На апошняй хвіліне сустрэчы Якаву Міхайлавічу стала дрэнна. Хутчэй за ўсё алб